

EGE EKONOMİK FORUM

YARIN İÇİN HAYAL ET! IMAGINE FOR TOMORROW!

KÜRESEL GELİŞMELER İŞİĞINDA BÖLGESEL VİZYON
REGIONAL VISION IN LIGHT OF GLOBAL DEVELOPMENTS

13-14 Kasım 2019 Swisotel-İzmir

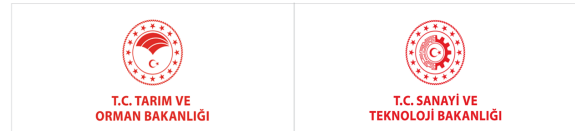
DÜZENLEYENLER

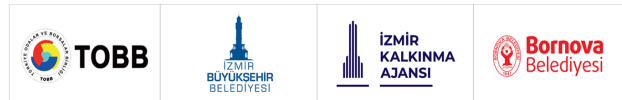
Destekleyen tüm kurum ve kuruluşlara
Teşekkürlerimizle...

DESTEKLERİYLE / SUPPORTED BY

KATKILARIYLA / CONTRIBUTORS

STRATEJİK PARTNERLER / STRATEGIC PARTNERS

PLATİN SPONSOR PLATINUM SPONSOR

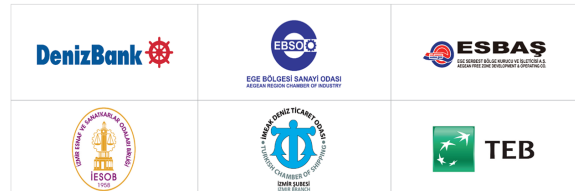
İNOVATİF TARIM SPONSORU INNOVATIVE AGRICULTURE SPONSOR

YAKA İPİ SPONSORU NAMEBADGE SPONSOR

SPONSORLAR / SPONSORS

KONUŞMA ÖZETLERİ

İş ve Ekonomi Dünyasının Duayenleri 'Yarın İçin Hayal Et' ana teması altında, Ege Bölgesi'nin en önemli toplantısı olan Ege Ekonomik Forum'da 3. kez bir araya geldi...

Özgencil Grup ve EGEV ortaklığı ile Türkiye Cumhuriyeti Tarım ve Orman Bakanlığı, Türkiye Cumhuriyeti Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı destekleri, TOBB, İzmir Büyükşehir Belediyesi, İzmir Kalkınma Ajansı ve Bornova Belediyesi katkıları ile "Küresel Gelişmeler Işığında Bölgesel Vizyon" yaratmak amacıyla İzmir'in önde gelen kuruluşları İzmir Ticaret Odası, Ege İhracatçı Birlikleri, İzmir Ticaret Borsası, Ege Bölgesi Sanayi Odası, İMEAK Deniz Ticaret Odası İzmir Şubesi ve İESOB katkılarıyla üçüncü kez düzenlenen Ege Ekonomik Forum 13-14 Kasım 2019 tarihleri arasında İzmir Swissotel'de gerçekleşti.

Alanında uzman 60'a yakın yerli ve yabancı fikir önderi 3. Ege Ekonomik Forum'da bu yıl; 'Teknolojinin Değiştirdiği Dünya, Yarının Kodları', 'Globalin Anahtarı: Ar-Ge, Yenilik ve Akıllı Uzmanlaşma', 'Dijital Dönüşüm ile Üretimin Dönüşmesi', 'Kuşak ve Yol İnisiyatifi'nde Ege Nasıl Konumlanacak?', 'Yerel Yönetimlerin Tarımın Ekonomik Kalkınmasındaki Rolü', 'Tarımda İnovatif Gelecek', 'Küresel Aktörler Olarak Kooperatifler', 'Ege'de Akıllı ve Sürdürülebilir Kentsel Dönüşüm' konularını tartıştı.

Ulusal ve uluslararası arenadaki iş ve ekonomi dünyasının duayenlerini 3. kez İzmir'de bir araya getiren Ege Ekonomik Forum, '**Yarın İçin Hayal Et**' ana teması altında 13 Kasım 2019 tarihinde Özgencil Grup Yönetim Kurulu Başkanı Şeref Özgencil, EGEV Başkanı Mehmet Ali Susam, TOBB Yönetim Kurulu Üyesi ve İzmir Ticaret Odası Başkanı Mahmut Özgener, İzmir Büyükşehir Belediyesi Başkan Vekili Mustafa Özuslu, İzmir Valisi Erol Ayyıldız'ın açılış konuşmaları ile başladı.

AÇILIŞ KONUŞMALARI — 13 Kasım —

Özgencil Grup Yönetim Kurulu Başkanı Şeref Özgencil konuşmasında, bugün Türkiye'nin içinde bulunduğu ekonomik problemler içinde bu forumun çok anlamlı olduğunu ve bunu üçüncü kez hayata geçirdikleri için mutlu olduklarını söyledi. İleriye ışık tutmak, bir hayal kurmak için burada toplandıklarını söyleyen Özgencil, *"Benim de hayalim birlik beraberlik ve huzur içinde, gerçek bir toplum bilinciyle birlikte yaşamak. İzmir deyince bu hayalleri daha önceden de gerçekleştirmiş, valilik, belediyeler ve STK'ları ile çok anlayışlı ve birbirine bağlı bir toplum görüyorum"* dedi. Türkiye'de birçok ilkleri yapan Özgencil Grup olarak 40 yılı aşkındır uluslararası kongreler organize ettiklerini söyleyen Özgencil,

"EGEV Başkanı Mehmet Ali Susam ile tüm Ege illerini gezdik ve bu illerin belediye

başkanlarını ve valilerini foruma davet ettik. Umuyorum başarılı bir forum yapacağız” diye konuştu.

EGEV Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Ali

Susam ise, Ege Ekonomik Forum için üç yıl önce kolları sıvadıklarını söyledi. Bölgesel kalkınmaya yürekten inandığını söyleyen Susam, *“Bu bölgenin ticari gelişme potansiyeli çok büyük. 8 bin 500 yılı aşkın bir tarihi olan bu bölgenin dünyaya açılan kapısı olarak tarih boyunca İzmir ön plana çıkmış, bugün de bu misyonu devam ettiriyor”* dedi. Ege Ekonomik Forumu hazırlarken birçok paydaşları olduğunu belirten Susam, *“Sayın Vali’mizin önderliğinde, Büyükşehir Belediyemiz ve iki bakanlığımız elinden gelen desteği verdiler. Meslek Odalarımız da öyle. Ancak bu forumun alt yapısını ise İzmir Başkanlar Kurulu’nun üyeleri ile beraber geliştirdiğimizi belirtmek isterim”* dedi. Susam, *“İki gün boyunca bu forumda bilim ve akıl ışığında çağdaş gelişmeyi, dünyada yaşanan teknolojik gelişimi çok yetkin konuşmacılarla beraber masaya yatıracağız”* diye konuştu.

TOBB Yönetim Kurulu Üyesi ve İzmir Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanı Mahmut Özgener

ise yaptığı konuşmada alanlarında yetkin böylesi seçkin bir topluluğu Ege Ekonomik Forumu adı altında bir araya getiren Özgencil Grup ve EGEV’e teşekkür etti. Bugün burada hep birlikte Ege ve İzmir için neler yapılabileceğini konuşacaklarını söyleyen Özgener, *“Nasıl üreteceğiz, ne yönde geliştireceğiz, bölgesel kalkınmada ne yönde ilerleyeceğiz iki gün boyunca konunun uzmanlarıyla beraber beyin fırtınası gerçekleştireceğiz. Dünyada her şey hayal etmekle başlar. Ege Ekonomik Forumu’nun bu seneki mottosunu çok önemsiyorum, “Yarın İçin Hayal et”* dedi. Yeni dünyada bilgi ve o

bilginin nasıl toplanıp işlendiğinin çok önemli olduğunu söyleyen Özgener, *“Artık bilgiye nasıl hükmettiğiniz önem kazanıyor. Artık dünyayı bilgiyi doğru yönetenler idare edecek. Teknolojinin hızlandığı dünyada bilgiye yatırım yapanlar çok daha*

EGE EKONOMİK FORUM 3. YAŞINDA

fazla öne çıkacak” diye konuştu. Çağımızın inovasyon ve girişimcilik çağı olduğuna dikkat çeken Özgener, “Tüm dünya ile beraber kat etmemiz gereken çok yol var. Ticarete inovatif yaklaşımlarla çok büyük pay alabileceğimiz pazarlar bizleri bekliyor. Ekonomi ve ticarete tüm ezberlerin bozulmayı beklediğini unutmayalım. Çağımız var olanı muhafaza ederken yeni girişimcilerle büyüme çağı” dedi.

İzmir Büyükşehir Belediye Başkan Vekili Mustafa Özuslu

ise, EGEV ve Özgencil Grup’un düzenlediği bu forumun üçüncü kez İzmir’de yapılmasının, bu kentin ne kadar büyük bir potansiyel ve vizyona sahip olduğunu gösterdiğini belirtti. Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk’ün 1. İktisat Kongresi’ni İzmir’de toplanmasının tesadüf olmadığını söyleyen Özuslu, “Cumhuriyetimizin kurucusu Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk’ün, Türkiye’nin temellerini oturttuğu İktisat Kongresi’nin bu kentin vizyonu oluşturmada büyük bir katkı sunduğunu da söylemeliyiz” dedi. Özuslu, “Küresel Gelişmeler Işığında Bölgesel Vizyon” başlığı ve “Yarın İçin Hayal Et” sloganıyla bölgesel kalkınmanın dinamiklerinin değerlendirileceği bu forumda; özel sektör, merkezi idare, yerel yönetim ve STK’ların önemli katkılar sunacağını düşünüyoruz. Bu sebeple bu forumu önemsiyor ve destekliyoruz” diyerek kalkınmanın ancak üretmek ve yerelin gücüyle olacağına inandıklarını ifade etti.

İzmir Valisi Erol Ayyıldız, yaptığı açılış konuşmasında Ege Ekonomik Forumu’nun düzenlenmesinde emeği geçenlere teşekkür etti. Sosyo-ekonomik bakımdan Türkiye’nin en gelişmiş kentlerinden biri olan İzmir’in huzur ve kalkınmanın da kenti olduğunu söyleyen Ayyıldız, “Çok yönlü ekonomisi ile öne çıkan dünya kentlerinden biri İzmir. Bulunduğu yer ve konum anlamında çok stratejik bir noktada bulunuyor. İzmir’in jeopolitik önemi son derece yüksek. Son 15-20 yılda İzmir’in önemi daha da arttı” dedi. İzmir’in öneminin Ege Ekonomik Forumu’nda daha da görünür olacağına inandığını söyleyen Ayyıldız, “Tüm katılımcılara ve konuklara başarılar diliyorum” diye konuştu.

I.GÜN - I. OTURUM

Teknolojinin Değiştirdiği Dünya, Yarının Kodları

Değişen Dünya düzeninde yarının kodları neler olacak?

"Teknolojinin Değiştirdiği Dünya-Yarının Kodları" isimli ilk oturumda, teknoloji ile Dünya çok hızlı değişiyor. Değişen dünya düzeninde yarının kodları neler olacak? Dünyayı değiştiren küresel gelişmeler, araçlar, değişimin liderleri, Yapay zeka ve blockchain çağını yakalıyor muyuz?, Ekonomik büyümenin dinamosu olan Ar-Ge ve inovasyonda Türkiye nerede? Ar-Ge faaliyetlerinin büyümeye katkısı, İzQ Girişimcilik ve İnovasyon Merkezi, yüksek teknolojide liderliğe ulaşan Silikon Vadisi ve Çin'in farklı modelleri, Türkiye yüksek teknolojide nerede ve hangi modelleri geliştirmeli?, Etketif bir yüksek teknoloji ekosistemi oluşturmak için neler yapılmalı?, Savunma sanayiinde başarılı yüksek teknoloji yeniliklerini kullanarak, tüm alanlardaki yüksek teknoloji altyapısını hızlıca güncellemek mümkün mü? Nasıl bir yol haritası izlenmeli?

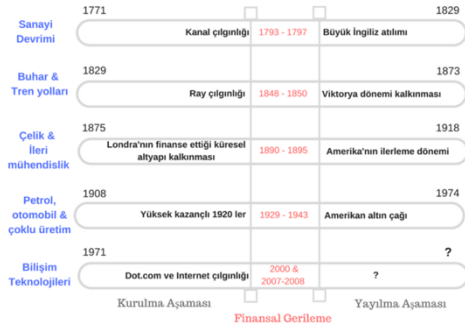
soruları alanında uzman UIPATH Türkiye Genel Müdürü Tuğrul Cora, İzmir Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Emre Kızılgüneşler, Ekonomist Yusuf Işık, BMC Kara Araçları Genel Müdürü Bülent Santırcıoğlu ve Türkiye Teknoloji Geliştirme Vakfı Yönetim Kurulu Başkanı Cengiz Ultav tarafından cevaplandı.

Sözü konuşmacılara bırakmadan evvel moderatörlüğü yapan **Hürriyet Gazetesi Teknoloji Yazarı Şahver Kaya**, Carlota Perez'in araştırmasına değinerek 1771'den bu yana teknolojinin oluşturduğu ekonomi dalgalarını anlattı. 'Sanayi devrimleri kurulma aşamalarında finans odaklı, yayılma aşamalarında üretim odaklı

EGE EKONOMİK FORUM 3. YAŞINDA

BÜYÜK KALKINMA DALGALARI

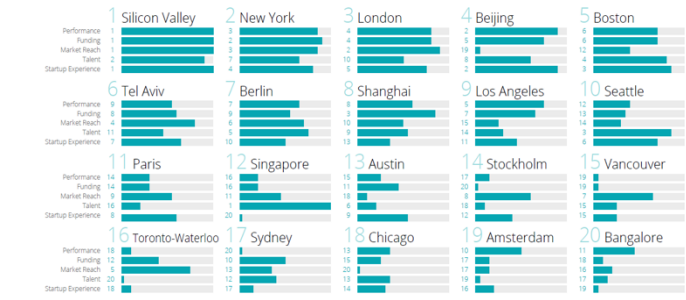
CARLOTA PEREZ'in araştırması
*Şahver Kaya'nın sunumundan alınmıştır.

oluyor. Dolayısıyla firmalar artık bu değişimlere kendilerini adapte ederek süreçlerini iyileştirmeli ve dönüştürmelidirler. Kurulum aşamasında ürün inovasyonu hakim iken yayılma aşamasında süreç inovasyonu hakimdir dedi ve Türkiye yüksek teknolojide kendi modelini nasıl yaratabilir?, Dünyaya Türkiye alternatif bir model sunabilir mi? sorusunu yönelterek oturumu açtı.

İzmir Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Emre Kızılgüneşler, konuşmasında; Ar-Ge'de ileri olan şirketlerin müşterilerinin KOBİ'ler olduğunu, ancak bir çok KOBİ'nin dijital dünya ile tanışmadığını, dolayısıyla büyük şirketlerin bu hususta ciddi sıkıntılar yaşadığını tespit ettiklerini, bu sebeple de KOBİ'lerin dijital dünya ile tanışmaları için İzQ Girişimcilik ve İnovasyon Merkezi'ni kurduklarını bildirdi. Dünya'nın en girişimci ve yenilikçi kentleri sıralandığında Akdeniz bölgesinde benzer bir hub'ın eksik olduğunun altını çizerek, bu eksikliği gidermek için yola çıktıklarını ifade etti. Kızılgüneşler, 'Kobileri merkezlere çağırarak

değil, biz ayaklarına gidelim dedik ve Gezici Dijital Karavan projesini oluşturduk. Amacımız; Dijital teknolojilerle donatacağımız karavan ile üyelerimizin ayağına kadar giderek iş süreçlerinde verimliliklerini arttıracak teknolojiler ve yazılımlar ile onları tanıştırmaktır. Özellikle Gezici Dijital Karavan, KOBİ ve mikro KOBİ'lerin yoğun olduğu bölgelere gidecektir' diye konuştu.

Dünyanın en girişimci ve yenilikçi kentleri
*Emre Kızılgüneşler'in sunumundan alınmıştır.

Artık her şeyin platform bazlı iş modeline dönüştüğüne dikkat çeken Şahver Kaya, Türkiye Teknoloji Geliştirme Vakfı Yönetim Kurulu Başkanı Cengiz Ultav'a 'Girişimcilik ekosisteminde Türkiye nerede?' sorusunu yöneltti.

Türkiye Teknoloji Geliştirme Vakfı Yönetim Kurulu Başkanı Cengiz Ultav,

konusmasında; 'Değişime ayak uydurmazsak gideceğimiz hiçbir yer yok. Kırılma'nın farkında olmalıyız. Bu bilim ve teknoloji bazlı kırılma. Fizik, Nörobilim ve biyoteknolojinin geldiği bir dalga var. Bu dalgaları iyi anlayan, takımları çok kültürlü şirketler bu çağı yakalar yoksa

sorun olması çok muhtemel. İnovasyon dediğimiz şeyi Prof. Schumpeter şöyle tarif etmiştir: Para ile fikir en hızlı nasıl buluşur? Bugüne geldiğimiz de bir yenilik, real dünyadaki bir verimlilik ve katma değer problemini çözmüyorsa, bu sorgulamayı yaptığımız da bunun cevabını bulamıyorsanız o zaman büyük problem var demektir. Bunlara en yoğun bir şekilde cevap veren toplumlar, önümüzdeki dönemde verimlilik ve katma değer ve dolayısıyla refahın sahibi olacaktır' diyerek genç arkadaşlara; bilim ve teknoloji bazlı yaşanan kırılmada yok olan konfor alanlarından uzaklaşmalarını, artan kaos ve belirsizlikleri kucaklamalarını, değişen konvansiyon ve hipotezleri öğrenmelerini ve sorgulamalarını, teste tabi yeni paradigmaları denemeleri ve yanılmalarını, artan korkulardan korkmalarını, çöken kule ve duvarların keyfini çıkarmalarını ve yatay ağ yapıları ve kolektivizm ile içiçe olmalarını önerdi.

Oturumda konuşan **UIPATH Türkiye Genel Müdürü Tuğrul Cora** ise; üretkenliği, katma değeri arttırıp dünya pazarlarına ürün ve hizmet satmak istediklerini söyleyerek, "Dijital teknolojilerin daha etkin kullanılması, sadece dijital ürünler üretmek değil, süreçlerin dijitalleşmesi de rekabet koşullarında sizi öne taşıyor" dedi. Robotik süreç otomasyonunun az bilinmesine rağmen, en yaygın kullanılan teknolojilerden birisi olduğunu söyleyen Cora, "Endüstriyel robotlardan farklı olarak, robotik süreç otomasyonu robotları, bilgisayar başında çalışan insanların yaptığı işleri yapıyor. Dijital iş

gücü diyebiliriz. Şirket sistemlerini aynı insan gibi kullanıyor. Artık bu sürecin içindeyiz” diye konuştu.

Ekonomist Yusuf Işık, ‘Şuan da bir çok robot bir sürü işi yapıyor ama örneğin bir kaportayı yine işin sonunda bir insan koyuyor. Yapılan tüm analizler gösteriyor ki, 10 yıl içinde bir sabah uyanacağız ve o kaportayı da robotların koyduğunu göreceğiz. Dolayısıyla teknoloji çok hızlı geliyor’ diyerek sözlerine başladı. Işık, gelecek için çözüm

perspektiflerini ve hedeflerini ise şöyle sıraladı: ‘Yönetişimde kapsamlı iyileştirme ve bilim ve teknoloji odaklı üretim ve ekonomiye yönelme, ortak akıl ve ekonomik ve sosyal güçlerle kamunun işbirliği, yapay zeka’da kullanımın yanı sıra ileri kapasiteler yaratmak, savunma sanayisinde kapasiteleri daha genele de yaymak, sağlık alanında büyük potansiyeller, gerek tedavi ve bakım-sağlık sigortası; gerekse tıp ve tıbbi aletler, sanayinin genelinde sayısallaşma ve teknolojik dönüşüm atılımları, geleneksel sektörler ve KOBİ’lerde sayısallaşma, teknolojik gelişme, İnsanları bilim ve teknoloji odaklı üretime çekmek, bu sürecin uluslararası boyutta olması, bunun için yetişkin eğitimi, yaşam boyu eğitim verilmesi’. Aynı zaman da seçilmiş hedefleri ise; Türkiye’de bilgiye dayalı faaliyet oranının 10 yıldan önce yaklaşık bugünkü OECD ortalaması olan yüzde 50’yi geçmesi, Türkiye’nin 2028’e kadar 2 kritik teknolojide dünyada önde olması, iki Türk teknoloji şirketinin 2025 yılına kadar dünyadaki ilk 20 teknoloji şirketi arasında olması, Türkiye’nin yazılım ihracatının 5 yıl içinde 10 MR doları geçmesi olarak sayan Işık, ‘Bu hedeflerin büyük bölümünün gerçekleşmesi yolunda, ülkemizin diğer belirli uygun yerlerinin yanı sıra İzmir’in özellikle uygun bir potansiyele sahip olduğuna ve bunun İzmir ve Türkiye için büyük bir fırsat oluşturduğuna inanıyorum’ dedi.

BMC Kara Araçları Genel Müdürü Bülent Santırcıoğlu ise, Türkiye 1960’lardan 90’lara kadar otomotivde lisanslı üretim yaptığını, tasarımdan uzak kaldığını belirterek, “Bu bizim üretim gücümüzü geliştirdi. 1990’larda tasarım süreci otomotiv sektörümüze dahil oldu. Bu da bizim tasarım yetkinliğimizi geliştirdi” dedi. Global araç üreticileri, ikinci dünya savaşı döneminde edindikleri tecrübelerle bugünlere geldiklerini söyleyen Santırcıoğlu, “Bugün savunma sanayine

gelecek olursak, zırhlı araçların tasarımı da Türkiye’de yetkinlik olarak gelişmeye başladı. İhtiyacımıza göre tasarımları geliştirdik” dedi. BMC olarak İzmir’de iki fabrikamızda ağır ticari kamyonlar, otobüs ve zırhlı araçlar ürettiklerini söyleyen Santırcıoğlu, “Saç üretiminden tutun, bu araçların parçalarını da kendimiz üretmek için çalışmalar yürütüyoruz. Dışa bağımlılığı azaltacak, yerlileşme, millileşme temelli bir üretim çalışması içindeyiz” diye konuştu.

I.GÜN - 2. OTURUM

Globalin Anahtarı: Ar-Ge, Yenilik ve Akıllı Uzmanlaşma

‘Globalin Anahtarı: Ar-Ge, Yenilik ve Akıllı Uzmanlaşma’ başlıklı günün ikinci oturumu İzmir Ticaret Odası Genel Sekreteri Prof. Mustafa Tanyeri moderatörlüğünde gerçekleşti. ESİAD Yönetim Kurulu Başkanı Fadıl Sivri’nin, Pınar Süt Ar-Ge Direktörü Reyhan Parlak’ın, Avrupa Birliği Kalkınma Ajansları (EURADA) Direktörü Esteban Pelayo’nun ve İzmir Kalkınma Ajansı Genel Sekreteri Dr. Mehmet Yavuz’un konuşmacı olarak yer aldığı oturumda, ‘Bölgesel yenilik stratejisi, akıllı uzmanlaşma kavramı, girişimcilik ekosistemi, sosyal inovasyon, Ar-Ge faaliyetleri’ konuları ele alındı.

İzmir Ticaret Odası Genel Sekreteri Prof.

Mustafa Tanyeri, ‘Tüm dünya için aslında bir dönüşüm sürecinden bahsedildi ve bunu kimse yadsımıyor. Dünyanın her yerinde dijital dönüşümün ortaya koyduğu yeni tehditleri algılamak istiyoruz. Yüzyılın başında bu dijital devrimin bu kadar hızlı gelişeceğini herhalde kimse tahmin

etmiyordu. Hayatımızın her alanında şuan da' diyerek dijital dönüşümün önemine değinen Tanyeri, oturumda Ar-Ge faaliyetleri, girişimcilik, sosyal inovasyon ve hem dünyanın hem de Türkiye'nin gündeminde çok önemli yer işgal eden akıllı uzmanlaşma konusunun konuşulacağını belirtti. Avrupa Birliği'nin Horizon 2020 projesinden bahseden Tanyeri, 'Avrupa Birliği bu proje de aslında çok istediği sonuçlara ulaşamadığını düşündüğünden, Horizon Europe adı altında 2. bir fazı devreye sokmak için karar aldı. 2021-2027 arasında ve yaklaşık 97-98 Milyar Euro'luk, belki 120'ye kadar artabilir büyük bir proje. Bunun 12 Milyar Euro'su sadece ilk etapta inovasyon ile ilgili çalışmalara harcanmak için kararlaştırıldı. Dolayısıyla AB'nin gündemindeki bu çok önemli konu, Türkiye'yi de çok yakından ilgilendiriyor.' dedi ve ilk konuşmayı yapmak üzere Reyhan Parlak'a sözü verdi.

Pınar Süt Ar-Ge Direktörü Reyhan Parlak; dünya genelinde inovasyonun durumunu incelerken, Türkiye bu resimde nereye konumlanıyor konularını irdeledi. Son dönemde sektörel ve küresel bazda birçok farklı gelişmeler olduğuna dikkat çeken Parlak, *"Türkiye'nin, belirlenmiş olan hedeflere ulaşılabilmesi amacıyla kullanabileceği araçlardan en önemlisi, Ar-Ge ve inovasyon odaklı bir kalkınma modelini benimsemesidir. Bu anlamda Türkiye Vizyon 2023 hedefleri*

önemlidir. Ancak şuan hali hazırda bulunduğu konumda ülkemiz, ürün odaklı, rekabette fiyata endeksli, ithalata bağımlı durumda ve bu konumdan çıkması gerekiyor. Pazarı belirleyen, yüksek teknolojili, özgün tasarım ve üretime sahip vizyoner bir ülke konumuna gelmeliyiz. Bunun da yolu Ar-Ge ve inovasyon odaklı gelişimden geçiyor. Bu doğrultuda hedeflerimiz; ihracatı arttırmak, teknoloji ve motivasyonla orta-yüksek ve yüksek-ileri teknolojilerdeki paylarımızı arttırmak şeklinde olmalıdır. Ar-Ge harcamalarımızın GSMH içerisindeki oranını %1'lerden %1.8'lere çıkarmak istiyoruz. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın verilerine baktığımızda 2016'daki 230 Ar-Ge merkezinden 1206 sayısına ulaşmış olduk" dedi. Parlak, "Milli sanayi ve teknoloji hamlesi için yolumuz bilim ve inovasyon olsun" diyerek konuşmasını tamamladı.

Prof. Mustafa Tanyeri, *"buradaki gündem maddelerimizden biri akıllı uzmanlaşma. İçinde inovasyon, kapsayıcılık, sürdürülebilirlik gibi her şey var. Aslında çok basit bir kavram olmasına rağmen, akıllıca kullanma yolunu kaybettiğimizden dolayı aynen*

bugün kentlerimizin kontrolsüzce büyüdüğü gibi sanayi de kendi mecrasında çok sağlıklı büyümedi. Bu sadece Türkiye’de değil bütün dünyada böyle. Bütün dünyada araştırmacıların önemli literatür birikimleri sağladığı bir konu akıllı uzmanlaşma” diyerek Avrupa’nın son 10 yılda bu anlamdaki deneyimlerini ve iyi uygulamalarını anlatması üzere sözü Esteban Pelayo’ya bıraktı.

Avrupa Birliği Kalkınma Ajansları (EURADA) Direktörü Esteban Pelayo,

birçok inovasyon gerektiren çalışmalar yaptıklarını belirterek AB olarak 200 adet silikon vadisi kurduklarını ifade etti. Akıllı uzmanlaşma ile şirketlerin gelecek projeksiyonu ve geçmiş değerlendirmesi yapabildiğini söyleyen Pelayo, “*Bu süreçte birçok Avrupa firması endüstriyel prosesleri için robotik seçimi yaptılar çünkü rekabet için bunu tercih ettiler. Tabi bir günde olmadı bu, AB bünyesinde 2008 yılında bir grup bilim adamı bu konular üzerine çalıştılar ve bugün AB bünyesinde Avrupa kıtasının çeşitli noktalarında 200 tane silikon vadisi mevcut”* dedi.

ESİAD Yönetim Kurulu Başkanı

Fadıl Sivri, 27 yıldır çalışmalarını sürdüren ESİAD’ın özellikle 2 buçuk yıldır inovasyon, dijital dönüşüm, toplum 5.0 konularında çalışma yürüttüklerini, hem eğitim hem de eğitim sonrası sürekli gelişim konularında çalışmalar yaptıklarını söyledi. Yeni teknolojik dönüşümün artık tüm hizmet sektörlerinden turizme, sanayinin alt kollarına kadar tüm iş kollarında komple dönüşümü şart koştüğünü söyleyen Sivri,

“Yenilik ekosistemi kurumlar arası işbirliği, akıllı uzmanlaşma da dahil herhangi bir yenilikçi kalkınma hamlesi için kilit bir faktördür. Bunun kapsamını ise sanayi, hizmet, teknoloji, araştırma enstitüleri, üniversiteler ve Ar-Ge birimleri ve sivil toplum kuruluşları oluşturuyor” dedi. İZKA’nın geçtiğimiz yıllarda yayınlanan raporunun çeşitli ekosistemler bazında yenilik ekosistemi kısmını inceleyen Sivri, tabloya göre eksik olan maddelere değindi. Uzun vadeli, bütünsel bakış içeren yeni bir stratejik

plan ihtiyacımız olduğunu dile getirirken, kurumlar arası işbirliğinin daha fazla artırılması gerektiğini vurgulayan Sivri, *"Bir masa etrafında çok toplanıyoruz ama bir yol haritası çizemiyoruz. Bunun hayata geçirilmesi gerektiğini düşünüyorum"* diye konuştu. Dünyada araştırma enstitülerinde sadece kamunun tek başına yönettiği ortamın az olduğunu ifade eden Sivri, *"dünyada daha çok paylaşıma açık, yaratıcı, özgün, sanayinin güncel ihtiyaçlarını görebilen ortamlar mevcut. Biz de araştırma kavramını daha fazla dinamik hale getirebilmek için; STK'ların, bağımsız bilim adamlarının olduğu bir ortam yaratmalıyız"* dedi.

İzmir Kalkınma Ajansı Genel Sekreteri Dr. Mehmet Yavuz

İzmir Kalkınma Ajansı perspektifinden akıllı uzmanlaşmanın neresinde olduklarını anlattı. Ar-Ge, yenilik ve inovasyonu konuşmamızın temel sebebinin kalkınma sorunu olduğunu belirten Yavuz, Doğu Bloku'nun dağılmasından sonra literatüre giren kalkınmayı uzun yıllar boyunca sadece refah artışı olarak

gördüklerini, milli gelir seviyesindeki artışa bakıldığını söyledi. Yavuz, *"Daha sonra gördük ki birtakım sorunlar var. Çevre, gelir dağılımında adaletsizlik gibi konular da kalkınmanın içinde sorun başlıkları olarak ortaya çıktı. Bu bakış son zamanlarda değişti, insani gelişmişlik endeksi yaklaşımı hayatımıza girdi"* dedi. Kalkınmanın sadece iktisadi bir kavram olmadığını sosyal, kültürel ve çevresel boyutu da olduğunu vurgulayan Yavuz, *"İktisadi kalkınma boyutu kapsamında hem dünyada hem de bizim ülkemizdeki kalkınma planları sürdürülebilir kalkınmayı odağa yerleştirdi. Kaliteli büyümeyi hedeflerken de akıllı uzmanlaşma karşımıza çıkıyor. Önümüzdeki süreçte akıllı uzmanlaşma stratejisini başlatmak istiyoruz"* diye konuştu. Kaliteli büyüme için yeşil büyüme ve mavi büyüme kavramlarını araştırdıklarını söyleyen Yavuz, *"yeşil büyüme ve mavi büyüme kavramları daha az kaynak kullanarak büyümemizi sağlayacak. Yenilik ve girişimcilik politikaları, temiz enerji ve temiz teknoloji, deniz ekonomisi olarak bunu üç temel alanda hayata geçirmek istiyoruz. Akıllı uzmanlaşma; yenilik ve girişimcilik politikaları altındaki temel bir araç olarak konumlanıyor. Bu konuda İZKA olarak Avrupa Birliği ile çalışmalar başlatmak istiyoruz"* dedi.

I.GÜN - 3. OTURUM

Dijital Dönüşüm ile Üretimin Dönüşmesi

Milliyet Gazetesi Ekonomi Müdürü Şükrü Andaç moderatörlüğünde, 'İhracat 4.0, bölge bilişim ve iletişim teknolojileri, dijital dönüşüm' konuları tartışıldı. 'Dijital Dönüşüm ile Üretimin Dönüşmesi' adını taşıyan günün üçüncü oturumunda TTT Global Grup Yönetim Kurulu Başkanı Dr. Akın Arslan, Göksel Global Kurucu ve CEO'su Gökhan Göksel, ESBAŞ CEO'su Dr. Faruk Güler, Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı İbrahim Gökçuoğlu konuşmacı olarak yer aldı

Milliyet Gazetesi Ekonomi Müdürü Şükrü

Andaç; Türkiye'nin dijital dönüşümünü, yeni dünyaya bakışını, bununla ilgili neler yapıp yapmadığımıza değinerek, bir Iphone almak için 9.2 ton buğday satmamız gerektiğini ifade etti. Türkiye'nin bundan sonraki süreçte nereye gittiğini de irdeleyen Andaç; "ISO 500, Türkiye'nin büyük sanayi gruplarının oluşturduğu bir grup. Bundan 10 yıl önce ISO 500'ün üretimden satışlarından

1 adet iPhone 11 almak için ne kadar ürün satmalı?

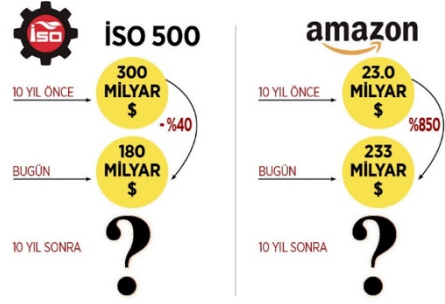
BUĞDAY 1 KG = 1.20 TL 9.2 TON	KURU SOĞAN 1 KG = 1.75 TL 6.2 TON
LİMON 1 KG = 3 TL 3.7 TON	MERCİMEK 1 KG = 4 TL 2.7 TON
FINDIK 1 KG = 15 TL 733 KG.	ZEYTİNYAĞ 1 LT = 15 TL 733 KG.
İNCİR 1 KG = 21 TL 523 KG.	PAMUK 1 KG = 64 TL 172 KG.

yaptığı toplam ciro 300 milyar

dolar iken bugüne geldiğimizde 180 milyar dolar. Teknoloji, dönüşüm, inovasyon, ar-ge'nin 10 yıl içindeki bu süreçte geçtiğini varsayarsak ne yapıp yapmadığımızı görüyoruz" dedi ve Amazon örneğini paylaştı. "Amazon 10 yıl önce

23 milyar dolarlık küçük bir şirket iken bugüne gelindiğinde 233 milyar dolarlık bir şirket haline geldi yani %850 kendisini büyütmeyi başarmış. Bizim sanayi şirketlerimiz ise %40 üretimden satışlarda geriye düşmüş durumda" diyerek Dr. Akın Arslan'a "10 yıl sonra ne olacak. Bu tabloyu nasıl terse çevirebiliriz" sorusunu yöneltti.

Acaba nereye gidiyoruz?

TTT Global Grup Yönetim Kurulu Başkanı Dr. Akın Arslan,

geçmişle savaşmayı bırakıp ileriye bakmak gerektiğini söyledi. Dijitalleşme kavramının tam anlaşılması gerektiğini vurgulayan Arslan, "İşimizin merkezine teknolojiyi değil, aklımızın merkezine teknolojiyi koymamız gerekli" dedi. "Bir Kuşak ve Bir Yol, 1 triyon dolarlık dünyanın en büyük alt yapı projesidir. Bence Türkiye'nin şu anda bütün işini bırakıp bu işe odaklanması gerekir, İzmir bu işin tam göbeğinde yer alıyor" diyerek, İzmir Aydın ve Manisa'nın büyüklüğünün bir Hollanda'ya denk

geldiğine dikkat çeken Arslan, "İletişim çağında üretim de hızla dijitalleşiyor. Bunun parçası olmanız gerekiyor" diye konuştu. "Shenzen'de şehirdeki taksilerin %92'si elektrikli. Pil teknolojisi olarak henüz Amerika'yı yakalayamamış olmalarına rağmen başka bir zeka geliştirip aracın pilini plug and play (tak-çıkart) yapmışlar" örneğini veren Arslan, robotlaşmanın insanları korkutmaması gerektiğini ifade etti. Örneklendirmelerine İstanbul merkezli bir Türk şirketi olan Altınay Robotics ile devam etti ve Altınay Robotics'in Türkiye'den 200 Milyar Euro'nun üzerinde ihracat yaptığı bilgisini verdi. Güçlerimizi birleştirmemiz gerektiğini dile getiren Arslan, "5-6 yıl içerisinde özellikle tarım sektörü devrimsel değişimlere tanık olacak" dedi.

Şükrü Andaç, sanayicinin içinde bulunduğu durumun ve dönüşüm ihtiyacının ortada olduğunu belirterek İbrahim Gökçüoğlu'na "neden bir türlü rekabetteki kaslarımız kuvvetlenmiyor" sorusunu yöneltti.

Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı İbrahim Gökçüoğlu ise Türkiye sanayisinin bir tespitin yapılması gerektiğini, dijital dönüşüm için yol haritasının öyle çıkarılmasının şart olduğunu vurguladı. Toplantıların çok yapıldığını ancak ölçme ve değerlendirmenin çok az yapıldığını söyleyen Gökçüoğlu, *"Toplantı enflasyonu içerisindeyiz, bir hedefe doğru yol haritasını çizemiyoruz. Temel sorunumuz ise birlikte çalışmamak, odaklanmamak. Bunu başardığımız zaman her şeyi*

yapabilecek bir toplumuz" dedi. Türkiye'nin dünya ticaretinden aldığı payın 2013 yılında 1.24 noktasından 2018 yılında 0.89 noktasına gerilediğini söyleyen Gökçüoğlu, *"Orta gelir tuzağına saplanmış durumdayız. Daha iyi rakamlara ulaşmanın temel argümanı da dijital dönüşümü sağlamamızdır"* diye konuştu. Katma değerli üretim yapamadığımızı belirten Gökçüoğlu, *"İlk 10 içerisinde; Amazon, Apple, Microsoft, Google gibi ABD'nin 7 kurumu var. Kore'nin Samsung'u, Çin'in iki tane bankası var. Biz sabit ve klasik ürünler ile ihracat yapmaya çalışıyoruz. 845 milyar dolar GSMH yapan ABD'nin 7 kurumu Türkiye'ninkinden daha yüksek GSMH sahip. KOBİ'lerimizi dijital altyapı kurmada, nitelikli eleman temini konusunda desteklememiz gerekli. Finansman teminini kolaylaştırmak, inovasyon yeteneğini arttırmak, e-ticareti hızlı bir şekilde kullanmamız gerekiyor. Dijitalleşmeyi gerçekleştirebilmek için Türkiye'de 3 yıl önce bir hedef belirlendi. Model fabrika adı altında dijital dönüşüm merkezleri kurulmaya başlandı. Ankara ve Bursa'da bir ürün kesitli üretim yapan tek katlı fabrikalar kuruldu. Üçüncü olarak; İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi'nde kesitli ve devamlı üretim yapan iki katlı fabrika kuracağız. Buradaki amaç KOBİ'leri dönüştürmek. Yöneticilere 5S üretim tekniklerinin eğitimini verip, uygulamasını yapıp, fabrikada göstererek firmaları dönüştürmeyi amaçlıyoruz. Dijitalleşme süreci eğitim 4.0 ve finans 4.0'ı gerçekleştirilmeden halledilemez. Bu doğrultuda; 11. Kalkınma planına bağlı kalarak İzmir fabrikasının protokolüne KOBİ'lere destek verip, kapsamlı eğitimcilerle birlikte bu dijitalleşme sürecini başlatmak istiyoruz"* dedi. Sözlerini Atatürk'ün *"Hayal ettim, hayallerimin önündeki manileri tespit ettim. Manileri kaldırdığımda hayalim gerçekleşti"* sözü ile bitiren Gökçüoğlu, *"Hayal insanın yaşamının ve işinin temelidir. Önce hayallerimizi devamlı tutalım"* diyerek konuşmasını tamamladı.

Şükrü Andaç Gökhan Göksel'e "Yeni dünyada e-ticarete neler oluyor. Tüm dünyayı kendimize pazar olarak seçmek nedir?" sorusunu yöneltti.

Göksel Global Kurucu ve CEO'su

Gökhan Göksel, e-ticaretin dünya perakende ticaretteki oranı 2015 yılında %7.4'tü 2019 yılında ise %14, 2023 yılında ise %22'nin üzerinde olacağını söyleyerek bu büyüyen alana eğilmemiz gerektiğini ifade etti. Amazon'un dünyanın en önemli e-ticaret firması olduğunu söyleyen Göksel, "11 pazar yerinde 109'un üzerinde fulfillment center denilen lojistik merkezleri var ve 30'un üzerinde ürünü 180 ülkeye ürün sevk edecek durumdalar. Bu kadar global firma neden lokal operasyonlara

giriyor iyi tahlil etmek gerekli. İhracatı teşvik ederken, global düşünüp lokal hareket etmek bu işin temeli. Biz de bu minvalde çalışıyoruz" dedi. "Büyümek yetmez katma değerli yani karlı büyümek lazım. Bunun için de oyun alanına gitmek lazım. Fulfillment center sayesinde Amazon bu kadar büyük. Türkiye'de uluslararası alanda ihracat unutulmuş. Buradaki sanayicilerimiz için başka ülkelerde teknoloji ile donatılmış lojistik üstleri kurmamız lazım. Amazon Türkiye'de, Almanya'nın her köşesinde depolar kuruyor, ekipler kuruyor, kısacası girdikleri her ülkede yerel oyuncu oluyor. Bizim bilmediğimiz alanlarda birileri hareket ediyor, bizim de o alanlara girmemiz lazım. Kurye kargo ile e-ticaret yapılmaz. Eğer 3 trilyon dolarlık e-ticaret büyüklüğü içerisinde %2'lik altyapımızı kurarak faaliyetlerde bulunursak yaklaşık 60 milyar dolarlık Türkiye'nin dünyadaki e-ticaret pazarında ürün satma yetkinliği var" diyerek sözlerine devam etti. Harari'nin "küçük toplulukları büyük topluluklara dönüştüren esas sebep ortak bir hikaye etrafında toplanabilmeleri" sözünü örnek gösteren Göksel, "ihracatçıyı ve ihracatı coğrafyamız dışında bir ürün satmayı hikaye haline getirmeliyiz" diyerek sözlerini bitirdi.

ESBAŞ CEO'su Dr. Faruk Güler de ESBAŞ bünyesindeki birçok firmanın dijitalleşme dönüşümü ve dijital üretim alt yapısını kurduğunu belirtti. Türkiye'nin kilogram başına ihracat rakam oranının 3 kat üzerinde bir rakama ESBAŞ olarak ulaştıklarını söyleyen Güler, "Akıllı fabrika yalnız robotların olduğu bir şey değil. Büyük bilginin işlenmesi ile yöneticilerin kararlarını alması gerekiyor. Bu noktada yeni bir şey yapmamız gerektiğini iki yıl önce fark ettik ve yazılım konusuna eğildik. Yazılım ihracatını bir ürün ihracatı olarak Ankara'ya kabul ettirdik. İhracat teşviklerini yazılım şirketlerine

kazandırdık. Böylece yazılım ürünlerini yüzde yüz ihracat yapan firmalar ESBAŞ'a geldi. Son bir buçuk yılda ESBAŞ'da yazılım üreten İstanbul, Ankara ve İzmir'den 10 firma geldi ve yazılım ihraç ediyorlar. ESBAŞ olarak ülkemizin 40 şehrinin ihracatı kadar ve tüm Ege bölgesinin %11'i kadar ihracatımız var" dedi. Yazılım firmalarının temelini nitelikli insan olduğunu söyleyen Güler, "İzmir sosyal ve kültür yapısı ile büyük bir potansiyel barındırıyor. Bu nitelikli insanlar kent hayatının içinde olmak istiyorlar. İzmir'e bu insanları çekmek için İzmir'in de atması gereken adımlar var" diye konuştu. Güler, "Türkiye'de şuan bilişim, yazılım sektöründe bir kümelenme yok. Çalışmaları için kümelenme derneği kurarak daha çok alanı/insanı İzmir'e çağıracağız" diyerek konuşmasını tamamladı.

I.GÜN - 4. OTURUM

'Kuşak ve Yol' İnisiyatifi'nde Ege Nasıl Konumlanacak?

İlk günün son oturumunda Kuşak ve Yol İnisiyatifi'nde Ege'nin stratejik önemi tartışıldı. Forum İstanbul Onursal Başkanı ve TEB Yönetim Kurulu Başkanı Yavuz

Canevi'nin modere ettiği oturumda, Ege İhracatçı Birlikleri Koordinatör Başkan Yardımcısı Birol Celep, ÇİTAM- Çin Türk Araştırma Merkezi Başkanı Dr. Rıza Kadılar, İMEAK Deniz Ticaret Odası İzmir Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı Yusuf Öztürk konuşmacı olarak katıldı.

Forum İstanbul Onursal Başkanı ve TEB Yönetim Kurulu Başkanı Yavuz Canevi,

Çin'in 40 yılda %14-15 büyüme ile bugünkü haline geldiğini; Çin'in darboğaza gelip ilerleyemediğinden dolayı verimliliği, inovasyonu, gücünü arttırmak için yeni atılım arayışına geçtiğini belirtti. Konuşmasını şöyle sürdürdü; *"Çin, Kuşak ve Yol projesi ile eski Çin İpek Yolu'nu canlandırarak kendine lojistik ekosistem yaratmak istedi. Bu sadece lojistik ve altyapı konusu değildi, Çin'in asıl peşinde olduğu üç kanaldan giden İpek Yolu'nun ötesinde dijital yol ve kuşak projesiydi. Çin, Kuşak ve Yol projesi ile dijital iletişim ağının peşinde".*

Ege İhracatçı Birlikleri Koordinatör Başkan Yardımcısı Birol Celep,

stratejik planlamayı Çinlilerin çok başarılı yaptığını belirterek, bu yol projesini 2013 hedefi ile 69 ülkeyi içine alan stratejik planı doğrultusunda Çin'in 21 trilyon dolar olarak projelendirdiğine dikkat çekti. 2018 verilerine göre 23.6 milyar dolarlık ikili ticaret hacmiyle Türkiye, dünyada Çin'in 3. Büyük ticaret ortağı olduğunu söyleyen Celep, *"Ege İhracatçıları Birliği olarak 2019 yılını Çin yılı ilan ettik. Bu yönde birçok çalışmalar, ikili görüşmeler, fuar*

katılımlarına imza attık" dedi. Çin'in yıllık ortalama 120 milyar dolarlık uluslararası yatırım yapan bir ülke olduğunu belirtip, Çin'e ihracat rakamımızı yukarı çekmenin şart olduğunu söyleyen Celep, *"Çin Uluslararası ithalat Fuarı'nda tarımsal ürünlerimizi sunduk. Bu anlamda büyük bir şansa sahibiz. Çin 2.1 trilyon dolar ithalata para ödeyen bir ülke. 118 milyar dolarını tarımsal ürünlere ödüyor. Ege olarak yedi*

tarım birliği ile Çin'in operasyonunda en şanslı bölgeyiz. Özellikle meyve ve kuru meyvelerde büyük bir potansiyelimiz var. 2019 yılının ilk 10 ayında Türk gıda ihracatçıları, Çin'e ihracatta %86 artış göstererek 205 milyon dolara ulaştı" diye konuştu.

Yavuz Canevi; Çin Dünya Bankası'nın son yayınladığı raporda inovasyonun yeni bir noktaya geldiğini ve inovasyon hudutlarını zorlamaya karar verdiğini aktardı. Çin'de yılda yaklaşık 7 milyon öğrencinin üniversiteden mezun olduğunu ve 2018 yılı verilerine göre bir yılda inovasyon alanında alınan patent sayısının 1 milyon 365 bin olduğunu dile getirdi. Canevi, Dr. Rıza Kadılar'a *"Çin teknolojiyi, yazılımı üreten ülke haline dönüştü. Bizim bu noktada yararlanacağımız perspektif var mı?"* sorusunu yöneltti.

ÇİTAM- Çin Türk Araştırma Merkezi

Başkanı Dr. Rıza Kadılar, Çin ile ticari ilişkileri geliştirmenin yolu o coğrafyayı ve insanları tanımaktan geçtiğini söyledi. Bir Çin atasözünün durumu çok iyi özetlediğini söyleyen Kadılar, *"İş yaptığımız için dost olmayız, dost olduğumuz için iş yaparız der' Çin atasözü. O yüzden öncelikle bu toplumu tanımamız gerekiyor"* dedi. ÇİTAM toplantısında Çin Büyükelçisi ile görüşüğünü ve büyükelçinin üç alanda %100 büyüme sağlayacağını dediğini ifade etti. Bu üç alan; *"Türkiye'nin Çin'e ihracatını %100 arttırmak, Türkiye'deki Çinli yatırımcıyı arttırmak, Türkiye'ye gelen Çinli turist sayısını arttırmak"*. Çin'in çok organize olduğunu ve dediklerini yaptıklarını söyleyen Kadılar, *"Öncelikle İzmir'de China Town kurmalıyız. İzmir ile Çin arasında kardeş il seçmeliyiz"* dedi. Çin'de açık teknolojiye yatırım yapan muhteşem kentler olduğunu söyleyen Kadılar, *"Bu kentlerden biri ile kurulacak ilişki İzmir'e büyük katkı sağlar. Çin'in bize sunduğu fırsatı iyi değerlendirmemiz gerek"* diye konuştu.

“Modern İpek Yolu’nu ıskalama lüksümüz yok”

İMEAK Deniz Ticaret Odası İzmir Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı Yusuf Öztürk,

Kuşak ve Yol İnsiyatifi’ni anlamak için tarihteki İpek Yolu’nu öncelikle tanımak gerektiğini söyledi. İpek Yolu’nun doğu ile batı arasındaki kültürel köprüyü kurduğunu söyleyen Öztürk, *“Neticede ticaret gelişmiş, yeni bir ekonomi doğmuştur. Bugün ise bu tarihsel mirası taşıyan Kuşak ve Yol, yüzyılın kalkınma projesidir”* dedi. Çin’in aslında bu yol

üzerindeki ülkelere küresel bir ortaklık teklif ettiğini söyleyen Öztürk, *“Kendi avantajlarını bu ülkelerle paylaşmayı teklif ediyor. Çin, 60 ülkede 1 trilyon dolara yakın projeye kredi sağlamış durumda”* diye konuştu. İzmir Limanı’nın özelleştirmesinde sınıfta kaldıklarını da vurgulayan Öztürk, *“Yunanistan Pire Limanı ile bu fırsatı kaçırmadı ve bugün Pire büyük bir atılım yaptı”* dedi. Öztürk, *“Çandarlı ile Filyos Limanı’nın bağlantısı var. Yani sizin boğazları by-pass ederek Çandarlı’dan indirdiğiniz bir yükü Filyos Limanı’na taşıyıp oradan Karadeniz limanına dağıtma şansınız var”* dedi ve *“Peki biz bunlara hazır mıyız”* sorusu ile devam etti. *“Yarın Çinliler geldi. Yunanistan’daki gibi 400 bin TEU’yu 4.9 milyon TEU’ya 3-5 senede çıkarabilecek miyiz? Maalesef hayır. Dünya Bankası’nın lojistik performans indeksine göre 160 ülke arasında, Almanya 4,20 puan ile 1.sırada yer alırken, Türkiye 3,15 puan ile 2016 yılında 34. sırada, 2018 yılı itibari ise 47. sıradadır”* diyerek lojistik performans indeksinde Türkiye’nin gelişmek yerine gerilediğini de belirtti. *“Başka fırsatları kaçırmamak için lojistik konusuna özel eğilmemiz gerekli. Modern İpek Yolu’nu ıskalama şansımız yok”* diyerek konuşmasını tamamladı.

AÇILIŞ KONUŞMALARI

14 Kasım

EGEV ve Özgencil Grup işbirliğiyle gerçekleştirilen 3. Ege Ekonomik Forum'un ikinci gününde tarım masaya yatırıldı. İkinci günde onur konuğu olan İzmir Milletvekili, Geçmiş Dönem TBMM Başkanı Binali Yıldırım ile birlikte Ege Ekonomiyi Geliştirme Vakfı (EGEV) Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Ali Susam, Ege İhracatçı Birlikleri (EİB) Koordinatör Başkanı Jak Eskinazi, Ege Bölgesi Sanayi Odası (EBSO) Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, İzmir Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanı Mahmut Özgener açılış konuşmasını yaptı.

Tarımda yeniliklerin üreticiyi rahatlatacağını ve verimi arttırılacağını dile getiren **EGEV Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Ali Susam**, 27 yıldır vakıf olarak Ege Bölgesi'nin tarımını geliştirmek için çalıştıklarını söyledi. Tarımın Ege Ekonomisi için çok önemli bir değer olduğuna işaret eden Susam, tarımın da teknolojiyle daha çok buluşmasıyla katma değerın artacağını ve Ege Bölgesi'ne daha çok katkının sağlanacağını söyledi.

Ülke ekonomisinin bir kırılmalık yaşadığını ve faiz indirimlerinin sanayiciyi mutlu ettiğini ifade eden **EİB Koordinatör Başkanı Jak Eskinazi**, krizlerden kurtulmak için Ar-Ge ve inovasyon odaklı üretim yapılması gerektiğini vurguladı.

Dijital dönüşümün yakalanabilmesi için büyük çaplı çalışmalar yapılması gerektiğini ifade eden **EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar** dijital dönüşümle birlikte alın teri ile akıl terini bir araya getirmek istediklerini vurguladı. Yabancı yatırımcılara yeniden heyecanlandırılması gerektiğini dile getiren Yorgancılar, "Özel sektörün dinamizmi ile bütün zorlukları aştık. Dünyadaki hızla değişime ayak uydurmak için çalışmaları arttırılmayız" dedi.

Türkiye'ye yabancı yatırımcının çekilebilmesi cazibenin artırılması gerektiğini belirten **İzmir Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanı Mahmut Özgener** ise, tarımda teknoloji kullanımı arttırılarak, mahsulden alınan verimliliğini artacağını belirtti. Tarımsal alanda girişimcilerin önünü açmak için faaliyete geçirilecek olan İZQ Girişimcilik ve İnovasyon Merkezi'nin önemli olduğunu vurguladı.

ONUR KONUĞU

BİNALİ YILDIRIM

Türkiye Cumhuriyeti Son Başbakanı

28. Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı

AK Parti İzmir Milletvekili

Binali Yıldırım: “Değişime ayak uyduramayan yok olur”

“Bilişime önem vermeyen ayakta kalamaz”

İkinci günün açılış konuşmasını yapan **Türkiye Cumhuriyeti Son Başbakanı, 28. Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı, İzmir Milletvekili Binali Yıldırım**, dünyada dijital dönüşümün yaşandığını ve bu dönüşümün geleceği şekillendireceğini söyledi. Değişime ayak uyduramayanların bu dönemde yok olacağını dile getiren Yıldırım, “Önceden filmlerde gördüğümüz yapay zekalar, artık hayatımızın odak noktası haline geldi. Yapay zekaların hayatımıza girmesiyle birlikte sosyal ve kültürel yaşantılarımızda da değişimler oluyor. Bilgisayar yazılımına dayalı sistemler hayatımızın her noktasına sirayet ediyor. Buna bağlı olarak e-ticaret artmaya devam ediyor. Bilişim konusunda atılım yapmayan firmalar ne kadar köklü olursa olsun, dijital dönüşüme ayak uyduramadıkları takdirde iş yaşamından silinmeye mahkumdur. Çağımızın gerektirdiklerini iyi bilmeli ve buna göre hareket etmeliyiz. Üniversitelerimize ve teknoparklara daha fazla teşvik uygulanmalı, genç beyinlerimizin ülke içinde kalması için çalışılmalıdır. Ege Ekonomik Forum İzmir odaklı Ege Bölgesi’nin gelişmesi için çok iyi bir fırsattır” dedi.

“İzmir’e yatırıma devam”

İzmir’de ekonomide yaşanan sıkıntılara rağmen yatırımlara ara vermediklerini belirten Yıldırım, İzmir-İstanbul otoyolunun kısa süre önce açıldığını İzmir-Çanakkale otoyolunun da Çandarlı’ya kadar hizmete girdiğini söyledi. Antalya’ya kadar otoyol yapılması içinde çalışmaların sürdüğünü anlatan Yıldırım, “İzmir Şehir Hastanesi’ni de

1 Haziran 2020 tarihinde açmayı planlıyoruz. Göztepe ve Alsancak Statları da kısa süre içinde tamamlanacak. Biz İzmir'e yatırıma devam ediyoruz. İzmir'de bu yatırımlarla gelecekte daha da ön plana çıkacaktır" diye konuştu.

2.GÜN - 1. OTURUM

Yerel Yönetimlerin Tarımın Ekonomik Kalkınmasındaki Rolü

İkinci günün ilk oturumunda moderatörlüğünü Forum İstanbul Başkan Yardımcısı Vahap Munyar'ın yaptığı "Yerel Yönetimlerin Tarımın Ekonomik Kalkınmasındaki Rolü" oturumunda ise İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü Rektörü Prof. Dr. Yusuf Baran, Uşak Belediye Başkanı Mehmet Çakın, Kütahya Belediye Başkanı Prof. Dr. Alim Işık, İzmir Büyükşehir Belediyesi Önceki Dönem Başkanı Aziz Kocaoğlu konuştu.

Oturumun açılış konuşmasını yapan Uşak Valisi Funda Kocabıyık, tarımsal kalkınmanın Türkiye'nin genel kalkınmasını etkileyeceğini söyledi. Ekonomik kalkınmanın ekonomi ile sosyal, siyasal, psikolojik ve uluslararası faktörleri de içine alan bütüncül, dinamik bir yapı olduğunu belirtti. Tarımsal bağımsızlığın sağlanamamasının diğer sektörlerin de gelişimini yavaşlatarak, hammadde imkanlarının azalmasına yol açacağını vurguladı. Tarımın kalkınmasının ülkenin iş gücüne katkı yapacağını söyleyen Kocabıyık, "Uşak'ta tarımın geliştirilmesi

için seracılığa ve çiftçiliğe önem veriyoruz. Uşak ilinin tarımda kendini göstermesi ve ülke ekonomisine katkı koyması amacıyla desteklerimizi her sene arttırarak devam ediyoruz” dedi.

Oturumun ilk konuşmacısı **İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü Rektörü Prof. Dr. Yusuf Baran**; dijitalleşen dünyaya takip ederek teknolojik devrimi kaçırmamız gerektiğini söyledi. Üniversitelerin en iyi fabrikalar olduğunu ve bu fabrikalardan nitelikli insanlar yetiştirildiğini söyleyen Baran, *“Tarım alanında büyük sıkıntılar yaşıyoruz. Ege Bölgesi’nin tarımsal ürünleriyle üniversite bünyemizde çalışmalar yaparak bölgemizin ekonomik kalkınmasın katkı koymaya çalışıyoruz.*

Üniversite olarak tarım alanında birçok projeyi hayata geçiriyoruz. Akademisyenler olarak bize düşen yaşadığımız coğrafyada aklın ve bilimin önemini ortaya çıkarmaktır” diye konuştu.

Oturum moderatörü **Forum İstanbul Başkan Yardımcısı Vahap Munyar** ikinci sözü Uşak Belediye Başkanı Mehmet Çakın’a verdi. Munyar; *‘Siz Belediye olarak tarıma dönük neler yapıyorsunuz?’* sorusunu yönlendirdi.

Tarımsal faaliyetlerin kesintisiz olarak devam etmesi için imar çalışmalarında dikkatli çalıştıklarını belirten **Uşak Belediye Başkanı Mehmet Çakın**, üreticiden tüketiciye doğrudan hem kaliteli hem ucuz yollu tarımsal ürünlerin ulaşması için üretici kooperatifler ve belediye olarak yapılan iş birliklerinin son derece büyük önem taşıdığını ve belediye olarak tarımsal bilinci arttırmak için çocuklara eğitimler düzenlediklerini ve pilot bölgelerde çocukların üretim yapmasını sağladıklarını söyledi. Kenevir üretiminde

Uşak'ın ön plan çıkabileceğini ifade eden Çakın, "Uşak Belediyesi olarak üniversitelerimizle, odalarımızla ve ilgili tüm kuruluşlarla çalışmaya hazırız. Seracılık konusunda avantajlarımız mevcut, bu konuda yatırımcı bekleyen firmaları Uşağımıza bekliyoruz" dedi.

Kütahya Belediye Başkanı Prof. Alim Işık ise zorunlu bir ihtiyaç olmadığı takdirde tarım alanlarının imara açılmaması konusunda prensip kararı aldıklarını söyleyerek gıda bankacılığı uygulamasını başlattıklarını söyledi. Kütahya'nın coğrafi konumu nedeniyle büyük kentlere tarım ürünlerinin ulaştırılması konusunda avantajı olduğunu belirten Işık, "Bu avantajımızı kullanmamız gerekiyor. İnsan kaynağının, genç nüfusun tarıma ilgi duymaması başlıca sorunlarımızın başında geliyor. Bu anlamda hem yerel yönetim hem merkezi hükümet olarak hem tarımsal destek hem de büyük ve küçük baş hayvan desteği önemli" dedi. Işık, "Üreten ülkelerin; sosyal

barışı güçleniyor, aidiyet duygusu artıyor. İşsizlik sorununa katkı yaparak o sorunu yok edip istihdamı arttırıyor ve ihracat nedeniyle döviz endeksli borçlarını ödeme imkanı buluyor. Bir ürünü üretip başka ülkeye satmıyorsanız, döviz elde etmeniz mümkün değil ve döviz endeksli borçlarınızı da ödemeniz mümkün değil. Tarım bu amaçla çok önemli" diye de ekledi. 2010 yılında kurulan Hekim Sinan Tıbbi Bitkiler Araştırma Merkezi'mizde üretilen ürünlerin pazarlanmasına başladıklarını vurgulayan Işık, "Tarımsal Organize Sanayi Bölgesi ve Et ve Süt üretimine yönelik hayvancılık OSB projemizi de de hayata geçireceğiz" diye konuştu.

İzmir Büyükşehir Belediyesi Geçmiş Dönem Başkanı Aziz Kocaoğlu; göreve geldiğinde bir stratejik plan yaptıklarını ve bu plan çerçevesinde hareket ettiklerini söyledi. Tarımın Ege Bölgesi'nin tarih boyunca en önemli değeri olduğunu söyleyen Kocaoğlu, 'İzmir'in Akdeniz'de çok önemli bir liman olması, esas itibarıyla İzmir'in arkasındaki pamuk, incir, üzüm, zeytin ve tütünün ticareti ile İzmir Akdeniz'in önemli bir ticaret noktası olmuştur. Tarım ve hayvancılıkta, turizm ve hizmet sektöründe Türkiye kaynak yaratmak, döviz elde etmek zorundadır, bu potansiyeli

mevcuttur' dedi. 2004 yılında arazi yollarını asfaltlayarak işe başladıklarını belirten ve tarım alanında yaptıkları çalışmaları da anlatan Kocaoğlu, İzmir'in şu anda arazi yollarının yüzde 90'ını bitirdiklerini belirterek, "Miras hukukumuz topraklarımızı bölüyor, toprakları birleştiremiyorsak, insanları birleştirelim diyerek kooperatifleşmeye destek verdik" diye konuştu.

2.GÜN - 2. OTURUM

Tarımda İnovatif Gelecek

İzmir Ticaret Borsası Genel Sekreteri

Dr. Erçin Güdücü'nün moderatörlüğünü

yaptığı ikinci günün ikinci oturumunda Tarımda inovatif gelecek konuşuldu. Dr. Erçin Güdücü, Tarımın İzmir'deki öncü kuruluşlarından biri olarak bugünün üç oturumum tarıma ayrılması dolayısıyla çok mutlu olduklarını belirtti. İzmir'in geçmişinde tarımın hep olduğunu ve tarımın birçok sorununun çözümü kavuşturulması için çalışmalar başlattıklarını anlattı. Tarımın sorunları özetlendiğinde; üretimde verimliliğin artırılması, düşük verimin düzeltilmesi, çevresel sürdürülebilirliğin sağlanması, maliyetlerin düşürülmesi, maliyetler düşürülürken niteliğin korunması ve iyileştirilmesi özellikle gıda niteliğinin hem korunması hem iyileştirilmesi olarak sıraladı ve sözlerine şöyle devam etti: 'Biz tam da tarım da inovasyon ile ilgili çok yeni bir projeyi Borsa olarak başlatmış bulunmaktayız. İzmir Tarım Teknoloji Merkezi diyoruz biz bu projeye. Projenin hedefi; tarımsal problem alanlarını, proje künyeleri

haline getirip, bunu ilgili girişimcilerle bir ekosistem içinde, ki bu ekosistem içerisinde girişimciler, enstitüler, araştırma kuruluşları, akademik çevreler olacak ve temel de tarımda yeni teknolojilerin, inovasyonun ve özellikle de bilişim teknolojilerinin uygulandığı çözümlerin biraraya getirildiği bir yaşam laboratuvarı kurmayı düşünüyoruz. Bununla ilgili çalışmaları İzmir Kalkınma Ajansı ve Ege Üniversitesi ile birlikte yürütüyoruz. Projede, Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi'nin Menemen Çiftliği'ni de bu anlamda bir uygulama, bir deneyim merkezi olarak konumlandırmak istiyoruz' dedi.

Oturumda konuşan **Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi Öğretim Üyesi Doç. Dr. A. Behiç Tekin,** internet ve diğer araçlar yardımıyla daha çok bilgiyi paylaşarak daha yeni şeyler üretebilme kapasitesine ulaştıklarını ve tarımın insanların temel ihtiyacını karşılaması açısından büyük önem taşıdığını belirtti. Doç. Dr. Tekin, *'ülkemiz açısından tarımın iki nedenle çok önemi vardır'* dedi. Bunlardan birinin gıda güvenliği olduğunu, vatandaşın, göçmenlerin ve turizm için gelenlerin sağlıklı beslenmesi gerektiğini, diğer yandan tarımın ekonomik açıdan da nüfusu beslemek açısından da stratejik önemi olduğunu ifade eden Tekin, *"Bununla ilgili yürüttüğümüz bir çalışma var. Sektörler arası mal transferine*

dayalı olarak sektörlerin Türkiye ekonomisindeki yerini inceledik. Orda elde ettiğimiz verilere göre tarım dördüncü sırada ve ekonomik olarak da baktığımızda tarım dördüncü stratejik öneme sahip" diyerek tarımsal ürünlerin işlenmesi ve katma değerinin artırılması gerektiğini, tarımın diğer sektörleri beslediğini ve en çok girdi kullanan sektörler arasında birinci sıradayken, kullandığı girdileri %50 oranda kendisinin ürettiğini dolayısıyla kendi kendini besleyen bir sektör olduğunu anlattı. Tekin; tarımda var olan sorunlara güç birliği yaparak çözüm üretebileceğimizden bahsederken *"Biz İzmir özelinde geliştirdiğimiz çözümlerle, teknolojilerle diğer bölgelere ve diğer ülkelere de bilgi ve teknoloji transferinde bulunma şansına sahibiz"* dedi. Tekin; tarımda teknoloji kullanımı ve inovasyonu arttırmamız gerektiğini ve teknoloji yardımıyla hem mevcut sorunları çözebileceğimizi hem de üretimde ki verimsizliği ortadan kaldıracabileceğimizi dile getirirdi. *"Verim ve kaliteli ürün için teknolojik tarım artık olmazsa olmaz"* diye konuştu.

DenizBank Tarım Bankacılığı Genel Müdür Yardımcısı Burak Koçak

ise mutlu çiftçi yaratma çabası içinde olduklarını söyledi. Mutlu çiftçinin tanımını yaparken; çiftçinin takdir edilmek istediğini ancak yeterli geri bildirim alamadığını dikkat çekti. Koçak, *"Bir çiftçi günün sonunda takdir edilmek ve para kazanmak istiyor. Çiftçi aldığı verime ve kazandığı paraya bakar"* dedi ve çiftçiyi nasıl mutlu edebiliriz derken yediğimiz yemeklerde bile arkasındaki emeği yeterince bilmediğimizi anlattı. Koçak; *"Biz banka içinde iş kolları arasında sinerji yaratmaya çok önem veririz. Bu sinerjinin hayatımızın her alanına yayılması gerekiyor. En büyük sorumluluk Ege'ye düşüyor. Cumhuriyetin ilanından önce Atatürk burada başlıyor birtakım şeylere. Biz de DenizBank olarak tarıma burada başladık. Sadece dört ürünle başladığımız tarım bankacılığını bugün tüm Türkiye'de en batıdan en doğuya, en kuzeyden en güneye yaklaşık 400 şubeye çıkardık"* dedi. Koçak; sosyolog bir ekiple anlaştıklarını ve o ekibin 15 gün boyunca köylülerle vakit geçirdiklerini, bunun sebebi olarak tarımın gerçekleriyle teknolojiyi bir araya koymaya çalıştıklarını fakat *"Deniz'den Toprağa"* diye var olan ürünlerinin kullanımını ücretsiz sunarken üreticilerden istedikleri kadar rağbet görememelerini, ilk gelen çıktının üreticilerin dijitalleşmekten daha çok traktörü anladıklarını dile getirdi. Gençlerden daha çok teknolojiyi kullananların kadınlar olduğunu, bu işi onların üzerinden yönetmeye çalıştıklarını da belirtti. Koçak; *"Tarım bankacılığı olarak gün sonunda mutlu çiftçi yaratmak istiyoruz. Tarım ile teknolojiyi buluşturma çabası içindeyiz"* diyerek sözlerini tamamladı.

Tabit Akıllı Tarım Teknolojileri Kurucu Ortağı Tülin Akın,

tarımın dünyanın sonuna kadar devam edecek olan bir süreç olduğunu vurguladı. Şu anda gelişen bütün teknolojilerin büyük firmaların büyük yatırımla elde edebileceği durumda olduğunu söyleyen Akın, *"Çiftçiler teknolojiye ulaşmakta hem zorlanıyorlar hem de kaybetmekten ve risk almaktan korkuyorlar. Dünyada 570 milyon küçük çiftçi ailesi var. Gıda üretiminin %80'in de bu küçük aile çiftçileri"*

yapıyor. Dünyada en önemli kaynak su, su doğru yönetilmediğinde suyu heba ediyoruz. Bunu değiştirecek projeler geliştiriyoruz. Yapay zeka ile akıllı sulama üzerine projeler geliştiriyoruz. Teknoloji firmaları tarımı bilmediği için tarım sektörüne yönelik yeni ürün çıkarmıyorlar, tarım sektörü de teknolojiye uzak, talep edemiyorlar. Bu iki kesimi bir araya getirmeye çalışıyoruz” dedi. Akın; “2004 yılında tarıma yönelik bir web sayfası kurdum. Çiftçinin okuma yazması düşük, internet yaygın değil, bilgisayar kullanım oranı düşük. Şu anda ayda 60.000 ilan giren bir web sayfası haline geldi. Çiftçiler bu siteye giriyor ve site üstünden ihracat yapıyorlar. Bunun arkasından SMS ile bilgilendirme sistemi de kurduk ve çiftçiler hafriyatlarını, borsa fiyatlarını, ne zaman hangi ürünle ne yapacakları hakkındaki bilgilere bu şekilde ulaşıyor” diyerek çiftçiler için yaptıkları önemli projeleri anlattı. Teknolojiyle tarımı bir araya getirmek için Aydın’da Tabit Akıllı Köy’ü kurduklarını belirten Tülin Akın; gençlerin yatırım olarak gördüğü, insanların yatırım yaptığı ve dünyanın sonuna kadar sürecek meslek grubunun tarım ile ilgili olduğunu belirtti.

Oturumun son konuşmacısı **Yaşar Holding Kurumsal Finans ve Strateji Direktörü**

Melis Arıs ise dünya nüfusunun %11’nin açlıkla mücadele ettiğini söyledi. Dünya kaynaklarını eşit ve adaletli dağıttığında açlık gibi bir konunun olmayacağını ifade eden Arıs, “Talepte artış varken, diğer yandan arzda da tarımsal arazilerin azalması, tarım alanlarının verimsizleşmesi, köyden kente göç gibi çeşitli sorunlar var. Eğer inovatif yöntemleri kullanmak, e-tarımı hayata geçirmek istiyorsak genç çiftçileri de tarlalarında mutlu eder durumda tutmak çok önemli” dedi. Yaşar Topluluğu olarak Pınar Süt Enstitüsü yürütücülüğünde “Sütümüzün Geleceği Bilinçli Ellerde” adında 2014 yılından beri bir proje gerçekleştirdiklerini, üreticilere Pınar Süt olarak verdikleri eğitimleri daha sistemli bir halde, kadın üreticilere yönelik özel modülleri entegre ederek ulaşılmaya ve çeşitli konularda uygulamalı olarak eğitmeye çalıştıklarını anlattı. Arıs; “Genç çiftçileri elimizde tutmak istiyorsak toplum olarak tarıma bakış açımızı değiştirmemiz gerekiyor. Kadın girişimcilerin bu alana yönelmeleri tarıma bakış açısını da etkiliyor. Evde yaptığımız mikro çiftçilik uygulamaları da tarıma bakışımızın daha da olumlu hale geldiğini gösteren unsurlardır” dedi. İklim değişikliğinin de tarım konusunda sıkıntılar yaratacağına dikkat çeken Arıs, “Tarım üretiminde verim bu sebeple çok daha önemli hale geliyor. Suyla ilgili sıkıntılardan minimum etkilenecek bir tarım politikası geliştirmemiz gerekli” dedi ve sulama anlamında inovatif çözümleri hayata geçirmemiz gerektiğini vurguladı. Dünya Limit Aşımı Gününe de dikkat çeken Arıs; gıda israfı içinde aynı şeylerin geçerli olduğunu

ve inovatif ve mevcut çözümlerin iyileştirilmesiyle çözüme ulaşılacağını belirtti. Pınar Süt, Pınar Et ve Pınar Su'da Ar-Ge merkezlerini oluşturdıklarını, kalifiyeli çalışanlarının olduğunu ve tüketiciye en uygun şekilde ulaşmaya çalıştıklarını belirterek Yaşar Grubu olarak da sürdürülebilirlik anlamında senelerdir çalışmalar yaptıklarını vurguladı. Ek olarak; 2020 yılına kadar karbon emisyonunu %20 azaltmak gibi bir hedefleri de olduğunu belirterek bu sayının şu anda %13 olduğunu söyledi.

ONUR KONUĞU

DR. BEKİR PAKDEMİRLİ

Türkiye Cumhuriyeti Tarım ve Orman Bakanı

Dr. Bekir Pakdemirli, tüm tarım sektörünü Tarım Şurası'na davet etti.

Pakdemirli, Dikili Tarıma Dayalı OSB müjdesini verdi.

Ege Ekonomik Forumu'na Onur Konuğu olarak katılan **Türkiye Cumhuriyeti Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli**, 15 yıldır yapılmayan Tarım Şurası'nı yapacaklarına dikkat çekti. Pakdemirli, *"Tarımda değişimi ortak akıl süzgecinden geçirmek istiyoruz. Önümüzdeki 5 yıl için iş planı çıkarmak istiyoruz. Tarım kesiminin tüm önerilerini topladık, 21 çalışma grubu kurarak bu önerileri bu çalışma gruplarına ilettik. Neyi ne kadar nerede üreteceğiz, nasıl üreteceğiz belirleyeceğiz. Tüm tarım sektörünü şuramıza bekliyoruz"* dedi.

Birçok ülkede fiyat dalgalanması olduğunu belirten Pakdemirli, bunu ülkemizde en aza indirmeyi hedeflediklerini söyledi. *"Türkiye'de işletme büyüklüğü 6 hektar, bu çok düşük bir rakam. Ancak tarımsal hasılamız yüksek, ciddi bir performans söz konusu. Ölçek problemini birlik ve kooperatiflerle çözeriz"* diyen Pakdemirli, 65 il gezdiğini, sorunlar ve teşhislerin hemen hemen her ilde aynı olduğunu vurguladı. Birlik ve kooperatiflerin geleceği kurtaracağını söyleyen Pakdemirli, *"% 50-60 daha*

fazla gıda üretmemiz gerekiyor. Önümüzdeki 20 yılı kurtarmak için bunu yapmamız lazım. Fransa'da 15 bin kooperatif var. Bizde de aynı sayıda kooperatif var ama ciroları çok düşük. Kooperatiflerimizi daha verimli hale getirmemiz gerekiyor” diye konuştu.

Elektrikli traktör konusuna da değinen Pakdemirli, “Seri üretim yapabilecek duruma geldik, kalkışa geçen bir konuda trene ilk atlayan olursanız, inanılmaz iyi yerlere gelebilirsiniz. Türkiye bu konuda ihracatçı bile olabilir” dedi.

Hayvan varlığımızın belirlemek konusunda yeni bir küpe geliştirdiklerini ifade eden Pakdemirli, “İçinde sim kartı olan bu küpe ile konum, sıcaklık gibi birçok bilgiyi anlık olarak takip edebiliyoruz. Bu yeni küpeyi 200 hayvanda denedik, 20 bin kadar hayvanda da deneyeceğiz, başarılı olursak sonrasında 17 milyon büyükbaşın kulağında bunları görmek istiyorum. Bilgi en önemli güç, bunu elde etmemiz lazım” dedi.

Dikili Tarıma Dayalı Organize Sanayi Bölgesi müjdesini veren Pakdemirli, “3500 istihdam yaratacak bu OSB son değil. İzmir'in 9 ilçede daha kuracağız, ya hayvancılık ya süs bitkileri yada su ürünleri ile ilgili OSB çalışmalarımız da sürüyor” diye belirtti.

2.GÜN - 3. OTURUM

Küresel Aktörler Olarak Kooperatifler

Moderatörlüğünü Dünya Gazetesi Tarım Yazarı Ali Ekber Yıldırım'ın yaptığı günün üçüncü oturumunda *Küresel Aktörler Olarak Kooperatifler* konusu konuşmacılar Yeni Asır Gazetesi Ekonomi Yazarı Gonca Elibol, Tire Süt Kooperatifi Başkanı Mahmut Eskiörük, TC Tarım ve Orman Bakanlığı Tarım Reformu Genel Müdürü Hasan Özlü, Tarım, Orman ve Köyışleri Komisyonu Üyesi Rıza Posacı, Bademler Köyü Tarımsal Kalkınma Kooperatifi Başkanı Mehmet Sever, Tariş Zeytin ve Zeytinyağı Tarım Satış Kooperatifleri Birliği Genel Müdürü Güngör Şarman tarafından masaya yatırıldı.

Dünya Gazetesi Tarım Yazarı Ali Ekber Yıldırım,

“Türkiye’de gittiğimiz her yerde insanlar kooperatif kurmak istiyorlar. Kooperatifliğin öne çıkmasının nedeni giderek tarımda başarılı kooperatif örnekleri görmeye başlamamızdır. Tüketiciler gıda güvenliği açısından kooperatiflere daha çok güveniyorlar. Aynı zamanda çiftçiler ve üreticiler güçlerini birleştirerek küçük arazilerde yaptıkları üretimi daha iyi değerlendirmek için de kooperatifçiliğe daha çok önem veriyorlar. Belediyeler kooperatiflerle daha çok işbirliği yapınca, kooperatifçilik daha ön plana çıktı. Gelecekte kooperatifler tarım ve ekonominin lokomotifi konumunda olacaklar” diye belirtti.

Tire Süt Kooperatifi Başkanı

Mahmut Eskiörük, Türkiye’nin tarımla, tarımın ise kooperatifleşme ile kalkınabileceğini söyledi. Tarımda olmamız gereken yerde olmadıklarını belirten bunun eksik üretimden değil plansız üretimden kaynaklandığını belirten Eskiörük, *“Çiftçi üretime devam edebilmesi için kazanması gerekiyor. Kazanmalı ki bizim karnımızı doyurmaya devam etmeli. Tüketici uygun güvenilir gıda istiyor. Devlette*

sağlıklı bir piyasa düzeni istiyor. Bunun çıkışı da kooperatifte” dedi. Kooperatifleşmenin faydalarını sıralayan Eskiörük, *“Üretim maliyetleri düşecek, üretim kayıt altına alınacak, planlı üretimle fiyat istikrarı sağlanacak, üreticinin pazarlama sorunu sona erecek, gıda güvenliği sağlanacak, çiftçilik güvenceli bir meslek olacak, kırsalda kalkınma sağlanıp kente göç önlenecek”* diye konuştu. Tarımın güvenceli bir meslek haline gelebilmesi için kooperatifleşmenin önemli olduğunu dile getirirken ve kooperatifçiliğin geri kaldığı ülkelerde açlık ve yoksulluk olduğuna dikkat çeken Eskiörük, *“Dünyada Yeni Zelanda, AB ülkeleri ve ABD kooperatifleşmede başı çekiyor. Bizim de kooperatifleşmeyi benzer seviyeye çekmemiz şart”* dedi. Tarımda siyasetin olmaması gerektiğini ve kooperatifçilikte en önemli unsurun güven olduğunu da belirtti. Eskiörük *“Eksiğimiz olan ürünü*

almayalım, tüketici mağdur olacak ama o üretici o ürünün üretimini arttırarak 1 yıl sonra ithalatı keserek hiçbir açığımız kalmayacak” diye de ekledi. “Anadolu’nun yapısını bozmayalım. Biz mevcutu geliştirerek iyileştirelim, büyütelim. Devletin destekleme politikalarıyla Türkiye’de ki bütün sorunları tamir ederiz” diye sözlerine devam eden Eskiyörük, Tire Süt Kooperatif’in alım merkezi olarak Tire’de 62 tane köy olduğunu ama ilçelerin çoğunda her köylünün bir kooperatif ve birlik kurduğunu her birinin teker teker olmasındansa birleşmeleri gerektiğini belirtti. Kooperatifçilik olmadan üreticinin kendini koruyamayacağını vurguladı. Eskiyörük, verimliliği teknik bilgiler sunarak arttırmak yerine, ziraat mühendislerine yerinde araştırma yaptırarak Türkiye ortalamasının yaklaşık 2 katı verimliliğe ulaştıklarını da belirterek ‘Tire Süt’ün marka haline gelmesini sağlayan Okul Süt Projesi’dir’ dedi. Aynı zamanda yerel yönetimlere de tarımla ilgilenmeleri için çağrıda bulundu.

Tarım, Orman ve Köyleri Komisyonu Üyesi Rıza Posacı,

belediye başkanlarının artık tarıma dahil olduğunu söyleyerek bunun son derece olumlu olduğunu ifade etti. Yeni dünya düzeninde tarımda ileri çıkan ülkelerin dünyada söz sahibi olacağını söyleyen Posacı, tarımsal güce ulaşmanın ana anahtarlarını örgütlenme ve kooperatifleşme, Ar-Ge ve inovasyon, Endüstri 4.0 ve entegrasyon, tarıma dayalı sanayinin geliştirilmesi ve bu sanayinin ihtiyacı olan kaliteli ürünlerin üretilmesi gibi sıralarken “*Tarım desteklerinin arttırılması tarımda öne çıkmanın temel argümanlarıdır. Tarımsal kooperatifler de bu gelişimin temelini oluşturur*” dedi. Endüstri 4.0 çağında tarımı teknoloji ile tanıştırmamızın şart olduğunu belirten Posacı, “*Verimliliği arttıracak bu teknolojik atılımları kooperatif eliyle yapmak mümkündür. Bu anlamda kooperatifçilik Türkiye tarımının teknolojik atılımının temelini oluşturuyor*” diye konuştu. Türkiye’de 2016 yılı itibari ile kooperatif sayısının %23 tarımsal alanda olduğunu belirten Posacı; “*Kooperatifçiliği güçlendirecek önlem ve planlar Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı tarafından Temmuz 2019 ‘da ilan edilen 11.Kalkınma Planında geniş yer bulmuştur*” diye belirterek, “*Kooperatifçilik tarımın olmazsa olmazıdır*” dedi.

Bademler Köyü Tarımsal Kalkınma

Kooperatifi Başkanı Mehmet Sever, Ege Ekonomik Forumu kapsamında çiftçi örgütlerine söz hakkı tanındığı için mutlu olduklarını söyledi. Kooperatifçiliğin küçük ve orta ölçekli çiftçilerin, tek başına yapamayacakları eylemleri birlikte yapmalarını sağlayan bir yapı olduğunu söyleyen Sever, *“Türkiye’nin toprak yapısı ve iklimi tarım için son derece yeterli. Sürdürülebilir tarımsal üretimin yaygınlaştırılması ve kırsal kalkınmayı*

gerçekleştirmek istiyorsak bakışımız ve anlayışımız değişmeli. Ancak bunun için yapılması gerekenler var, doğru modeller incelenerek bölge bazlı tarımsal kalkınma kooperatifleri oluşturulmalı. Tarımsal amaçlı kooperatifleri kurumsal yapıya kavuşturulmalı ve her aşamasında nitelikli kadrolar oluşturulmalı. Sadece tedarikçi değil, sanayici de olabilmeli böylece katma değerden oluşacak artı değer kooperatiflere, dolayısıyla çiftçiye kalmalı” dedi. Devletin ilgili kurumları ile üretim planlamasını ve ürün fiyatlarının kooperatiflerle birlikte yapması gerektiğini söyleyen Sever, *“Mutlaka araştırma geliştirme uygulamaları yapılmalı ve devletin tüm tarımsal destekleri kooperatifler aracılığıyla dağıtılmalıdır”* dedi. Tarımla ilgili en sağlıklı bilgiyi kooperatiflerden edinebileceğimize dikkat çeken Sever, *“Kooperatifler, tarımsal sanayiciler ve devlet kurumları mutlaka birlikte bir stratejik plan ile ülkenin tüm tarım politikasını dizayn etmeli”* diye konuştu. Tarımda da bilimsel gelişmeler ve teknolojiyle uyumlu çalışmanın herkesin hakkı olduğunu dile getiren Sever, *“Hızla gelişen bilimsel ve teknolojik uygulamalar konusunda önderlik ve rehberlik yapabilecek eğitimli bireylere alanda istihdam sağlayabilecek tek yapı da kooperatifçiliktir”* diye ekledi. Bakış açımızın değişmesi gerektiğini düşünen Sever, ülkemizde üretim ve bölüşümün yeniden değerlendirilmesi gerektiğini vurguladı. Ek olarak Sever, Bademler Köyü Tarımsal Kalkınma Kooperatifi olarak 2009 yılında iyi bir kadroyla ve kendilerine özgü iyi bir planlamayla kooperatifi üretimle ayağa kaldırma mücadelesine girdiklerini, Türkiye’de ilk defa İzmir Büyükşehir Belediyesi’nin Yerelde Kalkınma Stratejisi doğrultusunda bir pilot proje olarak kırsal turizme girip Bademler Doğal Yaşam Köyü’nü hayata geçirdiklerini anlattı. Konuşmasını *“Bilinçli ve örgütlü toplumlar huzurlu yaşarlar”* sözüyle bitirdi.

Yeni Asır Gazetesi Ekonomi Yazarı

Gonca Elibol ise milli ekonominin en önemli kaynağının tarım olduğuna işaret ederek, tarımda da kooperatifleşmenin öne çıktığını söyledi. İnsan kaynağını ortaya çıkaracak unsurlara önem vermek gerektiğini ifade eden Elibol, *"Önce katılımcı yönetim modeli geliştirmemiz lazım. Bütün insan kaynağını işin içine katmamız gerekiyor. Türkiye olarak yüksek kapasitemiz insan, insan en değerli sermaye. Hedefe varmak insan faktörüne bağlı. Milli ekonominin ana kaynağı tarım, bu açıdan tarım alanında kooperatifleşmeler oldukça ilerledi "* dedi.

Almanya'dan örnekle yenilenebilir enerji ile ihracat yapmasının altında kooperatifçiliğin olduğunu belirten Elibol; en güçlü ekonomik modellerin kooperatifçilikten gittiğini ve Türkiye'de sayısal olarak fazla olduğumuzu ama etkinlik olarak yetersiz kaldığımızı da vurguladı. Son olarak; Elibol, *"Sistem kurmayı başarabilirsek ve doğru yönetim modeli uygularsak Türkiye dünya ekonomisi içinde ilk 5'e girer"* diye konuştu.

Tarış, Zeytin ve Zeytinyağı Tarım Satış Kooperatifleri Birliği Genel Müdürü Güngör Şarman,

kooperatiflerin hukuki yapısını anlatarak bugün ülkemizdeki kooperatiflerin çeşitleri yapılarına ilişkin bilgi verdi. Tarımsal amaçlı kooperatiflerin Türkiye'deki tüm kooperatifler içindeki payının %23 olduğunu söyleyen Şarman, *"Avrupa'da en çok kooperatife sahip ülke sıralamasında ikinci sıradayız, ancak ne ortak sayısı, ne çalışan sayısı, ne de yıllık ciro olarak ilk üçte varız"*

dedi. Kaliteyi, teknolojiyi, katma değeri öne çıkaran bilimsel iletişime açık kooperatiflerin geleceği kucaklayacağını ifade eden Şarman, *"Kooperatifler tarımsal kapasitenin akılcı yollarla geliştirilmesinde son derece etkilidir. Güvenli gıda üretimini gerçekleştirmeye ciddi anlamda hizmet verirler. Kırsal kalkınmanın gelişmesi kooperatiflerle doğrudan bağlantılıdır. Aynı zamanda ekonomik ve sosyal anlamda kırsalı desteklemek demokrasi kültürünü de geliştirir. Kırsal kalkınma sadece tarımsal*

üretimin yaygınlaştırılmasından ibaret değildir, ekonomik ve sosyal desteklerle kırsalı yaşanabilir duruma getirmek büyük önem taşımaktadır” diye konuştu. Şarman, “Toplunun ihtiyaç duyduğu sermaye kaynağı tarımdan hareketle kooperatifler üzerinden olmuştur. Kooperatifler kurdukları ticari ve sanayi işletmeleriyle üretimden nihai tüketime kadar entegrasyon sağlamakta ama en önemlisi zincirin halkaları arasında yıkıcı rekabet yerine verimli bir işbirliği yolu açmaktadır” diyerek belirtti. Buna ek olarak, kooperatiflerin küresel alanda olabilmek için teknolojik yeniliklere ayak uydurmak zorunda olduğunu ve bu şekilde bilginin daha hızlı değerlendirilip üretime gerekli müdahalelerin yapılarak verim ve kalitenin arttırılacağını anlattı. Son olarak Şarman; İklim değişikliği, çevre sorunları, sürdürülebilirlik, küresel ısınma ve gıda krizi gibi konuların çözüm arayışlarında kooperatiflerden mutlaka yararlanılması gerektiğini vurguladı.

Türkiye Cumhuriyeti Tarım ve Orman Bakanlığı Tarım Reformu Genel Müdürü Hasan Özlü,

kooperatiflere ve birliklere sahip çıkılması gerektiğine dikkat çekti. Özlü; 24 Nisan 2019 tarihinde kooperatif ve merkez birlikleri için bir çalıştay düzenlediğini anlattı. Bakanlık olarak akıllı tarım konusunda birçok yazılımları olduğunu belirten Özlü, “Türkiye’de özellikle tarımda, örgütlenme birlik olma bir güçtür. Dolayısıyla hem üretiminde hem pazarlamasında ve diğer bütün alanlarda bu gücün elinde olması kooperatifin güçlü olmasını sağlar. Bizim toprağımız, iklimimiz, suyumuz var. Verimli kullandığımız ve iyi örgütlendiğimiz zaman ürettiğimizi heba etmeden hem çiftçimiz hem de tüketicimiz kazanacak ” diye anlattı. Bakanlık olarak dijital tarım, akıllı tarım ve bunlarla ilgili olarak birçok yazılımlarının, modüllerinin olduğunu ve bunların hepsini kullandıklarını anlatırken; kooperatiflerimizin alt yapısını tamamlamış olması gerektiğini, güçlü olması gerektiğini ve net verilere ulaşmamız gerektiğini belirtti. Ancak bundan sonra tarımın dijitalleşmesi konusunda daha başarılı olacağımızı vurguladı.

2.GÜN - 4. OTURUM

Ege'de Akıllı ve Sürdürülebilir Kentsel Dönüşüm

Özgencil Grup ve EGEV işbirliğiyle düzenlenen 3. Ege Ekonomik Forum'un son oturumu "Ege'de Akıllı ve Sürdürülebilir Kentsel Dönüşüm". Şehir Plancısı Faruk Göksu moderatörlüğündeki oturumda; Konak Belediye Başkanı Abdül Batur, Bornova Belediye Başkanı Mustafa İduğ, Folkart Yönetim Kurulu Başkanı Mesut Sancak, Bayraklı Belediye Başkanı Serdar Sandal, Karabağlar Belediye Başkanı Muhittin Selvitopu'nun konuşmacılar arasında yer aldı ve kentsel dönüşüm nedir, yeni dönemde kentsel dönüşümüne hangi kavramlar ilave edilecek konularına değindi.

Şehir Plancısı Faruk Göksu, "Türkiye 15-20 yıllık süreç içinde bir kentsel dönüşüm süreci yaşadı. Türkiye'nin geleceği, kentlerin geleceği özellikle yeni nesli de işin içine katarak kentsel dönüşümü nasıl yapacağız" sorusunu katılımcılara yönelterek oturumu başlattı.

Kentsel dönüşüm çalışmaları hakkında bilgi veren **Konak Belediye Başkanı Abdül Batur**, Narlıdere’de yaptığı çalışmalardan örnekler verdi. *“Kentsel dönüşüm hiç konuşulmazken, kanunu yönetmeliği yokken 2000 yılında bu konuyu hayata geçirdik”* diyen Batur, *“Narlıdere’den edindiğimiz tecrübelerle Konak’ta değişimi ve dönüşümü sağlamayı hayal ediyoruz”* diye konuştu. Batur, 6 aylık süreç içinde kentsel dönüşüme yönelik planlama çalışmalarını hayata geçirdiklerini söyledi. Gültepe, Yeşildere - Gürçeşme, Yenışehir, Beştepeler bölgesinde planlama çalışmalarının devam ettiğini söyleyen Batur, *“Planımız şu; vatandaş müteahhitle muhattap olmayacak. Sözleşmemizi, protokolleri belediye olarak biz yapacağız. Bölgeyi dörde bölüp, daha sonra bu dört bölgeyi yapım ihalesine çıkaracağız. Konak ilçemizi betondan kurtaracağız, yeşil alanı, sosyal tesisi bol bir ilçe haline getireceğiz. Kişi başına 0,83 m2 düşen yeşil alanı 3,45 m2’ye çıkarıyoruz. Hayalimiz daha çağdaş daha yaşanabilir bir Konak”* diyerek konuşmasını tamamladı.

Bornova Belediye Başkanı Mustafa İduğ; öncelikli hayalinin kurumların birbiriyle konuşması olduğunu, kurumsal bir Ege, kurumsal bir İzmir, kurumsal bir Türkiye yaratılması gerektiği olarak ifade etti. Şehirlerde iyi yönetim sağlayabilmek için kurumların birbirleri ile uyumlu şekilde planlama yapması gerektiğini söyleyen İduğ, *“Endüstri 4.0 ‘da nasıl ki makinalar birbiri ile konuşuyorsa, Akıllı Şehir 4.0’da da kurumlar birbirleri ile konuşmalı”* dedi. Dönüşümde iki oyuncu olduğunu; birinin inşaat sektörü, diğerinin yerel yönetimler olduğunu

söyleyen İduğ, *“Bu iki kesim birlikte planlama yaptığı sürece akıllı şehirler yaratmamız mümkün. Üniversite - Sanayi işbirliği ne kadar önemliyse, bu iki oyuncunun da bir araya gelmesi o kadar değerli”* dedi. Türkiye’nin bugünkü en büyük sorunun %75 altyapı sorunu olduğunu belirten İduğ, aslında bu alana yatırım yapılması gerektiğini ifade etti.

Folkart Yönetim Kurulu Başkanı

Mesut Sancak, kentsel dönüşümün kentsel sorunların çözümünde ekonomik, mekânsal ve toplumsal koşulları dikkate alan kapsamlı bir eylem planlama süreci olduğunu söyledi. İnşaat sektörünün Türkiye ekonomisinde çok önemli bir yer kapladığını söyleyen Sancak, *"İnşaat sektörü tek başına ülkenin GSMH'nın %8'ini oluşturuyor. Tek başına bütün sektörlerin %30'una iş veriyor. 300 farklı iş koluna iş üretiyor. Kendi içinde 2 milyon insan çalışıyor"* diye ifade etti.

TÜİK verilerine göre 18 milyon binanın 12 milyonunun kaçak olduğunu söyleyen Sancak, *"İzmir'de toplam 325 bin depreme dayanıksız bina var. İzmir'de %65 kaçak bina var. Kentsel dönüşümün önemini anlamak için bu rakamlar önemli"* diyerek deprem gerçeğini irdeledi. Kentsel dönüşüm için merkezi hükümet, yerel yönetim ve özel sektörün birlikte planlama yapıp, harekete geçmeleri gerektiğini ifade eden Sancak, sadece deprem için değil daha kaliteli bir yaşam için kentsel dönüşümün önemli olduğunu ve özel sektörün önemli bir rolü olduğunu vurguladı.

Bayraklı Belediye Başkanı Serdar Sandal,

kentsel dönüşümden söz ederken belediye olarak icracı olmadıklarını söyledi. Bayraklı'da 60 hektarlık bir kentsel dönüşüm alanları olduğunu, ancak herhangi bir adım atamadıklarını söyleyen Sandal, *"Göç ile gelen, çarpık kentleşmeye neden olan vatandaşların talep ve önerilerini çok sağlıklı duyamıyoruz. Yerel yönetimler vatandaş ile sağlıklı bir diyalog kurmakta ve vatandaşların düşüncesini almakta yetersiz kalıyor. Tatmin olmayan vatandaşın da bu dönüşüme"*

direnmesi de sonuç almamızı engelliyor" dedi. Bayraklı olarak yeni kent bölgesi olduklarını ifade eden Sandal, *"Gökdelen bölgesi olarak yüksek katlı binalar bu bölgeye yerleştiği zaman, yeraltı suları, hava akımının kesilmesi gibi bu binaların ne tür tahribatlara neden olacağını kestiremiyoruz. Vatandaşlardan geri dönüşüm alıp planlama yapılmasının daha doğru olduğuna inanıyoruz. Merkezi yönetim yerel yönetimlere daha fazla fon ayırması ve hazine arazilerinin belediyelere ücretsiz tahsisi bizim öncelikli talebimiz"* diyerek konuşmasını tamamladı.

Karabağlar Belediye Başkanı Muhittin Selvitopu, ülkemizde yapılaşma dönemleri bulunduğunu; 1950-1980 arası hızlı kentleşme dönemi, 1980-2000 arası dönüşüm dönemi olduğunu, 2000 sonrası ise afet riski dönüşümü çalışmaları yapıldığını ifade etti. Türkiye’de kentsel dönüşümün iki yasal zemini olduğunu söyleyen Selvitopu, iki yasanın birbiri ile çeliştiğini söyledi. İki yasanın tek bir yasa ile Türkiye’de kentsel dönüşüm çalışmalarının yürütülmesi gerektiğini vurgulayan Selvitopu, “İzmir Büyükşehir Belediyesi

Kentsel Dönüşüm Daire Başkanlığı yaparken de birçok planlama yaptık ve yerinde dönüşümü hedefledik. Bölgedeki kültürel zenginlikler kentsel dönüşüm sırasında korunmalı, geleceğe taşınmalı, sosyal dönüşüm projeleri ile desteklenmeli ve uzlaşmayı temel alan anlayış ile tarihi ve kültürel mirası geleceğe taşıyan anlayış ile hareket edilmeli” dedi. Kentsel dönüşümlerin şeffaf yürütülmesi gerektiğini belirten Selvitopu, “Kentsel dönüşümde uzlaşma istiyorsanız, katılımcı süreci işletmeniz gerekli. Proje başından sonuçlanıncaya kadar halkın katılımı şarttır. Kentsel dönüşümün temel ilkeleri olmalıdır; bütüncül bir bakış açısı, şeffaf ve sürdürülebilir olması önemlidir” diye konuştu. Selvitopu, “Kentsel dönüşümlerin odağında yerel yönetimler olmalı, aksi takdirde uzlaşma noktasında sıkıntılar doğar. Yasada bu noktada düzenlemeler yapılmalı” sözleri ile konuşmasını tamamladı”.

Oturumu kapatan **Faruk Göksu**, son olarak kentsel dönüşümü şu ifadelerle tanımladı; “*kamu desteğine gereksinim duyulan, sosyal ve ekonomik boyutları içeren uzun vadeli eylemler bütünüdür*”. Buradaki mesajı “*nefes alacağız, hayal kuracağız, bilimsel öğeleri yerinde yazacağız. Sonra Türkiye’ye özgü kentsel dönüşümü tekrar yazacağız*” sözleri ile ifade ederek 3. Ege Ekonomik Forum’un son oturumunu kapattı.